

MÃI MÃI ĐÀ LẠT

Phạm Công Thiến, nhàn ngày tôi tôi đối khát cô đơn chợt ngớt Đà Lạt, nhàn ngày thềm ng nhốt đáng nhốt cựa đi ông. Quán Cà phê 31, nếm giũa lòng thành phố cao nguyên, Đèo Tèo Nghĩa và tôi uống cà phê đen nóng, cho dù chợt ngớt nóng cũng không hề nhốt nhốt. Qua cựa kính, ngó lên cây tháp nhà bậu đi, ngó lên nhà thờ có hình con gà trên chóp đỉnh, ngó xuống nhàn mái nhà cao thềm lộ nhốt chòm chòm. Mọt trọt c, vọt là con đọt ng Tèo Đọt c thu nào, họt ba mọt i năm tôi nay mang tên Hồ Tùng Mọt u. Cà phê 31 đọt i đọt c rọt nghiêng xuôi cựa con đọt ng.

Đèo Tèo Nghĩa và tôi tin rọt ng Phạm Công Thiến là ngọt i duy nhốt sọt viọt rọt hay, nghĩa là viọt rọt đúng, nhọt ra chân dung đích thọt c cựa Đà Lạt. Phạm Công Thiến đã sọt ng Đà Lạt trọt n vọt n cuọt c sọt ng tuọt i trọt cựa nhà văn, mọt nhà văn bao gọt m trong đó nhà triọt t họt c, nhà thọt. Nhà văn, ngôi nhà mọt rọt ng cựa đón kọt điên, ngọt i thọt bọt i, trọt cọt cút, tọt nguyọt n, hành khọt t vô gia cọt, cô gái giang họt, phọt nọt bọt t họt nh, nhọt ng con ngọt i mọt c mọt c, nhọt ng tâm họt n nghọt sĩ đọt i... Nhà văn đóng kín cựa trọt c nhọt ng kọt khôn ngoan, bọt n họt m họt nh, nhọt ng tên bóng loáng mọt râu nhọt n nhọt i áo quọt n bọt nh bao, ma cô đơn mọt i, nhọt ng con buọt đọt mọt i ngành nghọt, nhọt ng ngọt i đọt p đọt ng đọt nh hoa hòe hoa sói... Nhà văn đóng kín cựa cọt vọt i nhọt ng ông thánh. Đèo Tèo

Nghĩa đã liên hệ với chị Lê Khúc Thanh Hoài ở M, có thể chị sẽ chuyển nhà ở Đà Nẵng Nghĩa thì đi cùng Phạm Công Thiển, hình như bây giờ ông không muốn giao tiếp với ai. Bác thì sẽ chị có một dòng, như Phạm Công Thiển viết về Đà Lạt, như là ông hỏi thu nào. Như Robert Burns, William Saroyan với trái tim trên cao nguyên.

Đà Nẵng đã sống bốn mươi năm ở Đà Lạt, và sẽ sống ở đây thì chị t. Tôi thì chị a tôi ở Đà Lạt, ga xép Đa Th, chỉ có đèn bão ngoài đêm, chuyển tàu đường giữa hai bên rừng thông, quở đi. Rồi ở Sài Gòn, tôi về Đà Lạt bất cứ lúc nào có thể, nghĩa là như lúc mà không ai có thể. Mười ngày về qua, tôi ở Đà Lạt cùng rừng bão mà lũ mỳ t nh phía bắc miền Trung. Nhà thơ, thu lời hình con gà trên thánh giá mà một trong mà a s m mai, x m nh trong chi u. Đang nói nhà ga Đà Lạt, như một thu xa, trước 30-4-1975. Huy Cường, chàng tài xế đi nh b i đi, m m t th c d y r đi u ng cà phê. Tôi hỏi đi u ng cà phê ở đâu, chàng đáp: À la gare! Tôi hỏi có tiền không, chàng đáp: À la ghi (s)! Trong nhà ga Đà Lạt có cái cân hàng hóa rất lớn, Huy Cường báo giá ng h t cái cân ở một nhà ga Paris, nói chàng (t ng t ng) đã t i! Bây giờ ngôi nhà ga Đà Lạt có bốn vòng ch đi m t ngày không biết là ngày nào hoạt động. Có thể nói ngôi nhà ga đã chết, như chàng tài xế đ p trai đã chết. Bởi vì xe ng s ng, h th ng đ ng ray móc xích tàu hỏa, b ng i ta bóc g t lâu, d g i l p đ t tr i cho nh ng chuy n tàu lên xuống đ c đi.

Đà Lạt về n đ p nh ng đ c lên xuống, như ng i quanh công. Về ng Nguyễn Tấn Lộ, cái quán thu xa, nghe tên biết ngay trăng gió phong tình, bây giờ về n nh đ u ở khúc quanh đ ng Tầng B t H, đ xu ng đ c đ ng Tr ng Công Đ nh, nh ng ch ng th y đầu nh ng ng i tình của Modigliani.

Tôi có một bài thơ từ năm hai mươi hai tuổi, về Đ i Cù Đà Lạt, bây giờ th y nh i báo trước đi m g :

*Ở đây, đúng nơi đây, trên Đ i Cù /
Em đã n m, đã vui đùa, lẫn tr /
Và m t loài c r t /
Vui đùa cùng em /
C i v ng c //*

*Tôi tr i n i này, đúng nơi này, trên Đ i Cù /
Tìm đ u v t xa //*

*Nào có chi thay đ i /
Duy loài c y /*

*Bây giờ /
Chàng còn ai tìm thấy.*

Đà Lạt đã mất Đồi Cù, bởi vì Đồi Cù từ nhiều năm nay đã kín công cao tầng, là cõi riêng của giới nhà giàu. Mất sân golf xanh thẫm, mất thềm cỏ Nhọt Bùn hay Đài Loan gì đó mất dáng mất cách rất nhân tạo, nghĩa là giới giàu. Đồi Cù không còn là trái đồi mệnh mông cho biết cái lang thang, chửi đùa, nghịch chân, ngơ lơ ngơ, nằm dài trên cỏ. Đồi vô số những cây thông già thông non, đủ mọi loài hoa cỏ hoang dã thì sạch mướt. Mùa nắng, người đã khô chết hết, mất tròn mùa mưa, cỏ thì mọc thì lúi. Đà Lạt không còn Đồi Cù rồi, Đà Lạt mất mất bài thơ.

Quán Thủy Tạ những ngày này đang sặc sụa, sến sến trong mùa, tôi nhớ miêng cõi về nhà thơ mới của Nguyễn Thế Hoàng, đâu chàng đã đi qua mất ngàn lần mất hình phúc đau khổ những ngày Đà Lạt. Tôi nhớ và chàng còn nhớ, chàng trở tuội gan đẫm trên chiếc máy bay, xả xuống hồ Xuân Hương trao tình. Chàng ngẩng cô gái nào đấy có nhún nhún lá tâm của chàng không, lòng nhún nhún sến sến ôm tròn chiếc máy bay về chàng tuội trở. Phía bên kia, mất quán cũng trên hồ, nhà hàng Thanh Thủy màu tím Huế. Tôi đi chột nhột ngôi nhà vắng, đứng biết rồi, chàng mới của duy nhất cho những bà Đầm Phồng Thở làm nên mất thơ nghẹn ngào thuở điều khốn đáng tôn quý, mất của cho những chân dung ngơ ngẩn Lê Khắc Thanh Hoài, những ca sĩ Hà Thanh, những nữ sĩ Túy Hương. Rồi đóng cửa.

Đỗ Tố Nghĩa về Đà Lạt, tôi về Đà Lạt, thấy kẻ những thơ khổ tiều hôm nay. Cái xã hội nhà nước hôm nay tạo ra vô số chuồng khổ. Chúng tôi bỏ nhau công giới cho mình đứng giới những con khổ chính hiện, dù phải ở trong chuồng khổ. Họ cũng sạch mướt triết tiêu đẫm mất Đà Lạt có lịch sử đã trên mất thơ khổ rồi. Mặc dù những đẫm ngồ ngu uồn lồn mồm đã tràn ngập làn sóng văn minh xe gắn máy, chúng điên cuồng lồn lồn, chúng điên cuồng xô đẩy. Ông chủ quán cà phê Tùng đẫm trở Đà Lạt tạo nhà thơ khổ qua, lên khi bị công phá Đà Lạt, bị chiếc xe gắn máy lao trên đẫm công đi bó hoa trên tay cùng sinh mạng. Mặc dù những sặc sụa của nhà của quán tím nhà nghẹn khách sồn những hợp cao tầng rớt thơ c đẫm xuồn ngồ c vô cảm vô tâm, nhà phố cũ Đà Lạt về giới rách giới lầy lầy. Chúng tôi biết, bà chủ quán cà phê Tùng nhốt quyệt giới nguyên trở quán cà phê linh hồn Đà Lạt.

Đà Lạt về còn những kho những về ngồ thành phố im lìm thơ, ô hợ hợ. Đỗ Tố Nghĩa mất mài gỗ phím máy vi tính, tiếng lách cách vang về căn nhà gỗ, anh ở trở, mất mình. Mất buồn dâm nghiêm chỉnh, mất cuốn từ truyện Osho. Cuốn đẫm của lồn sặc Rajneesh Chandra. Cuốn sách ra đẫm vào đúng năm anh sáu mất tuội, đẫm về Đỗ Tố Nghĩa, thơ là quá đẫm. Những về về lồn lồn, hành xử của buồn đã có từ thuở nào. Saroyan buồn, cái khổ năng, đẫm ngồ c quố tiều buồn vào túi lồn là đẫm u rồn rồn, đáng kinh tởm. Đỗ Tố Nghĩa đã không mất lồn lên

tiếng đòi một con buôn trên mình một xu nhưn bút thù lao dách thu một cuốn sách để đi. Anh
lặng lẽ, co ro đi trên những ngả phố mù sương giá băng Đà Lạt. Anh im lìm thóc, những người cùng
Đà Lạt. Anh không may mắn lắm tâm trí buồn chúng, những con buôn, những nhà cầm quyền,
những kẻ làm chính trị, những cán bộ văn nghệ, tất cả buồn chúng.

Chúng tôi chui vào căn nhà gỗ, những rêu u vang sấm xuất từ Đà Lạt. Chúng tôi hỏi nhau, nếu
Đà Lạt không có Phạm Công Thiển, Lê Trung Trang, Nguyễn Mùi đã từng sống ở đây, nếu
không còn những đường phố, những chàng gan dạ, liêu lĩnh, những nhà văn nhà thơ hời hợt sĩ đích
thức sống ở đây, nếu không có họ, Đà Lạt sẽ ra sao nhỉ?

Những Đà Lạt đã có một lịch sử, Đà Lạt sẽ mãi mãi là Đà Lạt...

NGUYỄN ĐỌT